

Bruxelles, 17.5.2018
COM(2018) 293 final

ANNEX 2

ANEXĂ

la

**COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI
COMITETUL REGIUNILOR**

**EUROPA ÎN MIȘCARE
Mobilitate durabilă pentru Europa: sigură, conectată și curată**

ANEXA 2 – Plan de acțiune strategic privind bateriile

I. Contextul în materie de politică

Dezvoltarea și producția de baterii reprezintă un imperativ strategic pentru Europa în contextul tranziției spre o energie curată, fiind o componentă esențială a competitivității sectorului autovehiculelor.

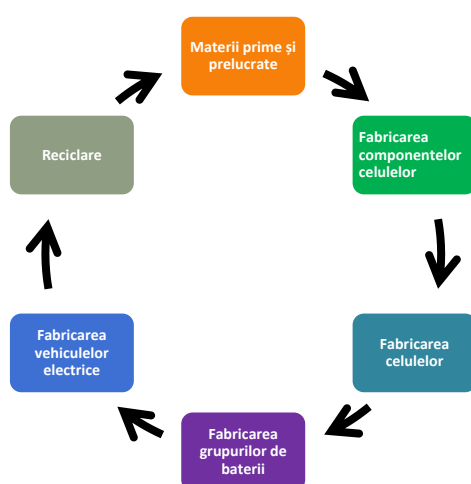
În octombrie 2017, Comisia Europeană a lansat platforma de cooperare „**Alianța europeană pentru baterii**”¹, împreună cu principalele părți interesate din industrie, cu statele membre interesate și cu Banca Europeană de Investiții.

Provocarea imediată de a crea în Europa o industrie competitivă și durabilă în domeniul fabricării bateriilor este una uriașă, iar Europa trebuie să se miște repede în această cursă la nivel mondial. Conform unor previziuni, începând cu anul 2025, Europa ar putea să câștige o piață a bateriilor de până la 250 de miliarde EUR pe an, deservită de cel puțin 10-20 de gigafabrici (unități de producție în masă a celulelor de baterii)² pentru a acoperi cererea din UE. Având în vedere amploarea și viteza investițiilor necesare, această provocare strategică nu poate fi abordată într-o manieră fragmentată.

Prin prezentul plan de acțiune strategic, Comisia urmărește să așeze Europa pe un drum sigur spre poziția de lider într-o industrie esențială pentru viitor, sprijinind locurile de muncă și creșterea în cadrul unei economii circulare și asigurând, în același timp, o mobilitate curată, un mediu mai bun și o calitate sporită a vieții cetățenilor UE.

Comisia promovează o **abordare europeană transfrontalieră și integrată**, care acoperă **întregul lanț valoric** al ecosistemului bateriilor și pune accentul pe **durabilitate**, începând cu extracția și prelucrarea materiilor prime, trecând prin proiectarea și fabricarea celulelor de baterii și a grupurilor de baterii și încheind cu utilizarea primară, utilizarea secundară, reciclarea și eliminarea acestora în contextul unei economii circulare.

Lanțul valoric al bateriilor

¹ https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/european-battery-alliance_en

² Sursa: Inițiativa Inno-energy a Institutului European de Inovare și Tehnologie (EIT)
<http://www.innoenergy.com/>

O astfel de abordare va promova producerea și utilizarea bateriilor de înaltă performanță și va stabili repere de durabilitate de-a lungul întregului lanț valoric.

Prezentul plan de acțiune strategic a fost elaborat în strânsă consultare cu părțile interesate, inclusiv cu industria și statele membre, în cadrul „Alianței europene pentru baterii” și se bazează pe abordarea inițiată de sectorul industrial, în care actorii din industria UE au adoptat ei înșiși acțiuni specifice, pe care încep să le pună în aplicare³.

Prezentul plan de acțiune strategic combină măsuri specifice la nivelul UE privind materiile prime (principale și secundare), cercetarea și inovarea, finanțarea/investițiile, standardizarea/reglementarea, comerțul și dezvoltarea competențelor, pentru ca **Europa să devină lider mondial în producerea și utilizarea durabilă a bateriilor în contextul economiei circulare.**

Mai precis, scopul său este:

- **să asigure accesul la materii prime** din țări bogate în resurse din afara UE, să faciliteze accesul la sursele europene de materii prime, precum și la **materii prime secundare** prin reciclare într-o economie circulară a bateriilor;
- **să sprijine producția europeană de celule de baterii la scară largă și un lanț valoric complet și competitiv în Europa**, reunind actorii principali din industrie și autoritățile naționale și regionale, lucrând în parteneriat cu statele membre și cu Banca Europeană de Investiții pentru a sprijini proiecte inovatoare în domeniul producției care prezintă o importantă dimensiune transfrontalieră și în materie de durabilitate de-a lungul întregului lanț valoric al bateriilor;
- **să consolideze poziția de lider în acest sector industrial, prin intensificarea sprijinului acordat de UE cercetării și inovării** în domeniul tehnologiilor avansate (de exemplu, litium-ion) și disruptive (de exemplu, cele cu semiconductori) din sectorul bateriilor. Aceste demersuri ar trebui să vizeze acordarea de sprijin în toate etapele lanțului valoric (materiale avansate, noi compoziții chimice, procese de fabricație, sisteme de gestionare a bateriilor, reciclare, inovări ale modelelor de afaceri), să fie bine integrate în ecosistemul industrial și să contribuie la accelerarea implementării și a industrializării inovațiilor;
- **să dezvolte și să consolideze o forță de muncă înalt calificată la toate nivelurile lanțului valoric al bateriilor**, pentru a compensa deficitele de competențe prin acțiuni la nivelul UE și la nivelul statelor membre, oferind programe adecvate de formare, de recalificare și de perfecționare și transformând Europa într-un loc atrăgător pentru experții de nivel mondial în dezvoltarea și producerea bateriilor;
- **să susțină durabilitatea industriei UE de fabricare a celulelor de baterii cu cea mai mică amprentă de mediu posibilă**, de exemplu prin utilizarea energiei regenerabile în procesul de producție. Acest obiectiv ar trebui pus în aplicare în special prin stabilirea unor cerințe pentru producerea sigură și durabilă a bateriilor;

³ Peste 120 de actori din industrie și din domeniul inovării au participat la acest exercițiu și au aprobat în mod colectiv o serie de recomandări de acțiuni prioritare, care acum sunt puse în aplicare. <http://www.innoenergy.com/eit-innoenergys-role-within-the-european-battery-alliance/>

- **să asigure coerența cu cadrul mai amplu de sprijin și reglementare**⁴ (Strategia privind energia curată, pachetele privind mobilitatea, politica comercială a UE etc.) în sprijinul bateriilor și al soluțiilor de stocare.

II. Domenii de acțiune strategică

1. Asigurarea aprovizionării durabile cu materii prime

Strategia UE privind materiile prime vizează să asigure accesul economiei UE la materii prime⁵. Politica în acest domeniu, care a primit un nou impuls în 2012, odată cu lansarea Parteneriatului european pentru inovare privind materiile prime, se bazează pe: (1) procurarea durabilă de materii prime de pe piețele mondiale; (2) producția durabilă de materii prime la nivel intern și (3) utilizarea eficientă a resurselor și aprovizionarea cu materii prime secundare. În septembrie 2017, Comisia a adoptat o strategie reînnoită privind politica industrială a UE, care a evidențiat importanța materiilor prime, în special a materiilor prime critice, pentru competitivitatea tuturor lanțurilor valorice industriale și pentru economia UE⁶.

Prin urmare, UE trebuie să asigure accesul la lanțurile de aprovizionare cu materii prime pentru baterii. În prezent, principala compoziție chimică preferată pentru electromobilitate este litiu-ion, care va domina piața în următorii ani. Pentru bateriile litiu-ion sunt necesare diverse materii prime, printre care se numără litiul, cobaltul, nichelul, manganul, grafitul, siliciul, cuprul și aluminiul. Aprovizionarea cu unele dintre acestea, în special cu cobalt, grafit natural și litiu, reprezintă un motiv de îngrijorare în prezent și pentru viitor, având în vedere cantitățile mari necesare și/sau sursele de aprovizionare foarte concentrate. Durabilitatea extracției și a exploatării acestor resurse este fundamentală, iar reciclarea materialelor va deveni din ce în ce mai importantă pentru diversificarea ofertei UE și ar trebui încurajată în contextul tranziției către o economie circulară⁷.

Prin urmare, UE ar trebui să asigure accesul la materii prime din țările bogate în resurse din afara UE, stimulând în același timp producția principală și secundară din surse europene. De asemenea, ar trebui să promoveze proiectarea ecologică, înlocuirea și utilizarea mai eficientă a materiilor critice pentru baterii, utilizarea secundară și reciclarea acestora.

Acțiuni-cheie

Comisia:

- se va baza pe lista UE a materiilor prime critice, instituită în 2017, pentru a cartografia disponibilitatea actuală și viitoare a materiilor prime principale pentru baterii; va evalua potențialul de procurare a materiilor prime pentru baterii din interiorul UE – inclusiv pentru cobalt (Finlanda, Franța, Suedia și Slovacia), litiu (Austria, Republica Cehă,

⁴ Strategia „Energie curată pentru toți europenii”: COM(2016) 860; O strategie europeană pentru o mobilitate cu emisii scăzute de dioxid de carbon COM(2016) 501; Europa în mișcare – Primul pachet privind mobilitatea: COM(2017) 283; Al doilea pachet privind mobilitatea: COM(2017) 675.

⁵ COM(2008) 699. A se vedea și documentul de lucru al serviciilor Comisiei intitulat „Raport privind materiile prime destinate aplicațiilor pentru baterii” (în curs de elaborare).

⁶ O strategie reînnoită privind politica industrială: COM(2017) 479.

⁷ Aceasta reprezintă, de exemplu, un factor de reducere a riscurilor în evaluarea riscului în materie de aprovizionare prevăzută în metodologia de evaluare a criticității (raportul JRC, 2017, <https://publications.europa.eu/s/gcBP>).

Finlanda, Irlanda, Portugalia, Spania și Suedia), grafit natural (Austria, Republica Cehă, Germania, Slovacia și Suedia) și nichel (Austria, Finlanda, Franța, Grecia, Polonia, Spania și Regatul Unit); va evalua potențialul de procurare a materiilor prime secundare de pe tot cuprinsul UE; va prezenta recomandări menite să optimizeze procurarea de materii prime pentru baterii din interiorul UE [T4 2018];

- va utiliza toate instrumentele de politică comercială adecvate (de exemplu, acordurile de liber schimb) pentru a asigura un acces echitabil și durabil la materii prime din țările terțe și pentru a promova exploatarea minieră responsabilă social [în curs];
- va sprijini cercetarea și inovarea care vizează o producție eficientă din punctul de vedere al costurilor, înlocuirea și utilizarea mai eficientă a materiilor prime critice pentru baterii, în vederea elaborării de standarde (a se vedea domeniul de acțiune strategică 5 de mai jos) [2018-2020];
- va lansa un dialog cu statele membre, prin intermediul Grupului pentru aprovizionarea cu materii prime și al Grupului de coordonare la nivel înalt al Parteneriatului european pentru inovare în domeniul materiilor prime („PEI materii prime”), pentru a stabili în ce măsură politicile acestora în domeniul materiilor prime, codurile miniere și stimulentele destinate explorării sunt adecvate pentru a răspunde nevoilor strategice de materiale pentru baterii. Comisia va prezenta rezultatele acestui exercițiu în cadrul Conferinței la nivel înalt a PEI privind materiile prime din noiembrie 2018 [T4 2018].

2. Sprijinirea proiectelor europene de la nivelul diferitelor segmente ale lanțului valoric al bateriilor, inclusiv cel al fabricării celulelor de baterii

„Alianța europeană pentru baterii” evoluează rapid. De la lansarea sa în octombrie 2017, s-au înregistrat deja progrese concrete, fiind anunțate consorții sau parteneriate industriale cu scopul de a dezvolta fabricarea celulelor de baterii și a ecosistemelor conexe. Pentru a rămâne lider mondial în domeniul fabricării și al inovării în materie de automobile, este necesară – și deja se desfășoară – o activitate de impulsioneare a fabricării celulelor de baterii în Europa și de dezvoltare și consolidare a celorlalte segmente ale lanțului valoric al bateriilor (de exemplu, segmentul materialelor, al proceselor și utilajelor de fabricație, al sistemelor de gestionare a bateriilor etc.), ca parte a unui ecosistem integrat și competitiv.

Statele membre și industria au solicitat Comisiei să își mențină rolul de facilitator în vederea reunirii actorilor principali din industrie și să sprijine proiectele de fabricație cu o dimensiune transfrontalieră importantă și care integrează diferite elemente ale lanțului valoric al bateriilor.

Acțiuni-cheie

Comisia:

- va continua să lucreze în parteneriat cu părțile interesate de-a lungul întregului lanț valoric al bateriilor, pentru a promova și a facilita proiecte la scară largă care să conducă la fabricarea următoarei generații de baterii și pentru a institui în Europa un lanț valoric al bateriilor care să fie inovator, integrat, durabil și competitiv [2018-2019];
- va purta un dialog regulat cu statele membre relevante, pentru a explora modalități eficiente de a sprijini în comun proiecte inovatoare în materie de fabricație care să depășească tehnologiile actuale, precum și pentru a reuni în modul cel mai potrivit

resursele UE și resursele naționale în acest scop. Acest lucru ar putea să ia, de exemplu, forma unui proiect important de interes european comun⁸ [T4 2018];

- va continua să colaboreze îndeaproape cu statele membre interesate și cu Banca Europeană de Investiții pentru a pune la dispoziție fonduri publice sau finanțări pentru proiectele de fabricare a celulelor de baterii, în vederea stimulării, a maximizării avantajelor și a reducerii nivelului de risc al investițiilor din sectorul privat. În acest scop, Comisia va coordona, va promova și va facilita accesul la diversele forme de finanțare și instrumente financiare disponibile (cum ar fi Banca Europeană de Investiții⁹, proiectele demonstrative din domeniul energiei din cadrul instrumentului financiar InnovFin¹⁰, al programului Orizont 2020¹¹, al Fondului european de dezvoltare regională¹², al Fondului european pentru investiții strategice¹³ sau al Fondului pentru inovare¹⁴) pentru a sprijini proiectele de implementare inovatoare legate de baterii, inclusiv liniile-pilot și introducerea la scară largă a tehnologiilor de vârf. Activitățile vor include sesiuni transparente și cuprinzătoare de informare privind criteriile de eligibilitate pentru aceste instrumente, destinate întreprinderilor și statelor membre care au un interes dovedit în materie [2018-2019];
- la cererea regiunilor interesate și în cooperare cu statele membre relevante, va facilita dezvoltarea unui „parteneriat interregional privind bateriile” în cadrul platformelor tematice existente de specializare inteligentă în materie de energie sau de modernizare industrială¹⁵ [T1 2019];
- va colabora strâns cu statele membre și cu regiunile relevante pentru a canaliza finanțarea disponibilă pentru cercetare și inovare în cadrul politicii de coeziune (2014-2020: 44 de miliarde EUR) care poate fi utilizată, printre altele, și pentru baterii¹⁶ [2018-2020];
- va înființa, în strânsă colaborare cu Banca Europeană de Investiții, un portal dedicat fondurilor și finanțării destinate bateriilor (o platformă unică pentru investiții), pentru a facilita accesul părților interesate la sprijinul financiar adecvat și pentru a contribui la orice combinație a instrumentelor financiare [T4 2018];

⁸ Proiectele importante de interes european comun sunt cele care implică mai multe state membre, contribuie la obiectivele strategice ale Uniunii și generează efecte de propagare pozitive asupra economiei europene și asupra societății în ansamblu. În cazul proiectelor de cercetare, dezvoltare și inovare, proiectele de acest tip trebuie să aibă un caracter inovator major, depășind stadiul actual al tehnologiei în sectoarele vizate – a se vedea Comunicarea 2014/C 188/02 a Comisiei din mai 2014.

⁹ <http://www.eib.org/>

¹⁰ <http://www.eib.org/products/blending/innovfin/products/energy-demo-projects.htm>

¹¹ <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/>

¹² http://ec.europa.eu/regional_policy/ro/funding/erdf/

¹³ http://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/funding/efsi_ro

¹⁴ Fondul pentru inovare, instituit în cadrul sistemului UE de comercializare a certificatelor de emisii, urmărește să sprijine proiecte demonstrative inovatoare care propun soluții de pionierat în domeniul stocării energiei, al inovării în tehnologii cu emisii scăzute de dioxid de carbon în sectoarele industriale, al soluțiilor sigure pentru mediu de captare și stocare a carbonului și al tehnologiilor inovatoare în materie de surse de energie regenerabile. Fondul va fi alimentat prin vânzarea a 450 de milioane de certificate în cadrul sistemului UE de comercializare a certificatelor de emisii, putând ajunge la 4,5 miliarde EUR la prețul de 10 EUR pe certificat sau la 11 miliarde EUR la prețul de 25 EUR pe certificat. Prima cerere de propuneri este planificată pentru 2020.

¹⁵ <http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/>

¹⁶ S-au elaborat 21 de strategii de specializare inteligentă în cadrul unui proces ascendent, bazat pe o implicare amplă a părților interesate. Suma de 44 de miliarde EUR care poate fi canalizată prin intermediul acestor strategii de specializare inteligentă completează suma estimată la 70 de miliarde EUR din Fondul european de dezvoltare regională pentru sprijinirea unui sector al transporturilor eficient din punct de vedere energetic și decarbonizat. Aceste strategii contribuie la utilizarea Fondului european de dezvoltare regională și generează o rezervă de proiecte industriale prin intermediul cooperării interregionale, al participării la clustere și al implicării industriei [T1 2019].

- la un nivel mai general, va încuraja investitorii privați de-a lungul întregului lanț valoric să folosească pe deplin posibilitățile oferite de finanțarea durabilă, astfel cum sunt prevăzute în planul de acțiune al Comisiei privind finanțarea creșterii durabile¹⁷ [2018-2019].

3. Consolidarea poziției de lider în sectorul industrial prin intensificarea sprijinului acordat de UE cercetării și inovării, de-a lungul întregului lanț valoric

Pentru a genera un avantaj concurențial european, ar trebui să se aloce resurse semnificative pentru sprijinirea cercetării și a inovării constant incrementale (de exemplu, în tehnologii avansate pe bază de litu-ion) și disruptive (de exemplu, în tehnologii cu semiconductori). Ar trebui să se efectueze cercetări în domeniul materialelor avansate (primare și secundare, adică reciclate), al compozițiilor chimice ale bateriilor, al proceselor avansate de fabricație, al reciclării și al utilizării secundare. Acestea ar trebui să fie bine conectate la ecosistemul industrial al lanțului valoric, pentru a se accelera industrializarea inovațiilor UE.

Acțiuni-cheie

Comisia:

- în colaborare cu statele membre, va pune la dispoziție fonduri pentru cercetare și inovare (Orizont 2020¹⁸) destinate proiectelor de inovare în domeniul bateriilor, în conformitate cu prioritățile de cercetare identificate în prealabil pe termen scurt și pe termen mai lung de-a lungul întregului lanț valoric al bateriilor¹⁹. Aceasta ar trebui să includă și proiecte inovatoare în materie de implementare, inclusiv linii-pilot pentru fabricarea de baterii și prelucrarea materiilor prime principale/secundare [2018-2020];
- va lansa cereri de propuneri în 2018 și 2019 pentru o sumă totală suplimentară de 110 milioane EUR, destinată proiectelor de cercetare și inovare în materie de baterii (pe lângă cele 250 de milioane EUR deja alocate bateriilor în cadrul programului Orizont 2020 și cele 270 de milioane EUR care urmează să fie alocate în sprijinul proiectelor din domeniul rețelelor inteligente și al stocării energiei, anunțate în pachetul „Energie curată pentru toți europenii”²⁰ [2018-2019];
- va sprijini crearea unei noi platforme europene pentru tehnologie și inovare, pentru a progresa în direcția îndeplinirii priorităților de cercetare în domeniul bateriilor, va defini viziuni pe termen lung, va elabora o agendă de cercetare strategică și foi de parcurs. Platforma europeană pentru tehnologie și inovare va fi condusă de părțile interesate din

¹⁷ https://ec.europa.eu/info/publications/180308-action-plan-sustainable-growth_en

¹⁸ În cadrul programului Orizont 2020, o sumă suplimentară de 110 milioane EUR a fost pusă la dispoziție în mod specific pentru cercetarea și inovarea în domeniul bateriilor. Pe lângă cele aproape 150 de milioane EUR deja cheltuite în cadrul programului Orizont 2020, 200 de milioane EUR vor fi alocate în mod specific pentru cercetare și inovare în domeniul bateriilor, în perioada 2018-2020. Pachetul „Energie curată pentru toți europenii” a anunțat că vor fi alocate 270 de milioane EUR pentru sprijinirea rețelelor inteligente și a proiectelor de stocare, care se preconizează că vor conține componente substanțiale legate de baterii.

¹⁹ În prezent, acestea se bazează pe planul de punere în aplicare a acțiunii 7 din cadrul Planului strategic privind tehnologia din domeniul energetic <https://setis.ec.europa.eu/batteries-implementation>, pe concluziile Atelierului european de cercetare și inovare în domeniul celulelor de baterii organizat de Comisia Europeană (DG Cercetare și Inovare) în perioada 11-12 ianuarie 2018, care s-a axat pe programarea unei finanțări suplimentare din partea UE pentru cercetarea și inovarea în domeniul bateriilor în cadrul programului Orizont 2020, și pe foaia de parcurs a programului strategic pentru cercetare și inovare în domeniul transporturilor destinat electrificării transporturilor [SWD(2017) 223 din 31 mai 2017].

²⁰ Este de așteptat ca proiectele în materie de rețele inteligente și stocare să conțină componente importante legate de baterii. În plus, JRC are un proiect dedicat bateriilor pentru stocarea de energie, în principal pentru aplicațiile în transporturi.

industrie, de comunitatea de cercetare și de statele membre, în timp ce serviciile Comisiei vor sprijini procesul de înființare și își vor aduce contribuția în domeniile lor de responsabilitate [T4 2018];

- va pregăti lansarea unei inițiative de cercetare emblematică la scară largă privind tehnologiile viitoare și emergente, care ar putea sprijini cercetarea pe termen lung în domeniul tehnologiilor avansate în perioada ulterioară anului 2025. Aceste inițiative emblematică privind tehnologiile viitoare și emergente se desfășoară, de obicei, pe o perioadă de 10 ani, beneficiind de un sprijin global de aproximativ 1 miliard EUR, cofinanțat din bugetul UE²¹ [T4 2018];
- va sprijini inovarea revoluționară prin care se creează piețe noi, în domenii precum cel al bateriilor, prin intermediul programului-pilot al Consiliului European pentru Inovare²². Pentru perioada 2018-2020 este disponibil un buget de 2,7 miliarde EUR destinat sprijinirii a 1 000 de potențiale proiecte revoluționare și oferirii a 3 000 de prime de fezabilitate. Acest proiect-pilot poate fi util pentru tehnologiile revoluționare în domeniul bateriilor (care se preconizează că vor fi incluse în proiecte pentru aplicațiile în transporturi, în sistemul energetic, în domeniul producției etc.) [2018-2020];
- va optimiza soluțiile de integrare a stocării staționare și a vehiculelor electrice în rețea în cadrul proiectelor programului Orizont 2020 privind rețelele inteligente și stocarea²³, precum și în cadrul proiectelor privind orașele și comunitățile inteligente²⁴. Va promova soluțiile care au integrat cu succes bateriile și care au un potențial clar de replicare incluse în exercițiul de cooperare lansat de Parteneriatul european pentru inovare privind orașele și comunitățile inteligente (cooperarea dintre orașe, întreprinderi, bănci, investitori și promotori de proiecte) [2018-2019];
- va valorifica experiența inițiativelor comune în domeniul tehnologiei și experiența Institutului European de Inovare și Tehnologie și a comunităților de cunoaștere și inovare, pentru a explora fezabilitatea și adecvarea diferitelor forme de parteneriate public-privat, inclusiv a celor pentru dezvoltarea bateriilor²⁵ [2020-].

²¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/fet-flagships>. Acțiunile din etapa pregătitoare a inițiativei emblematică ar trebui să se încheie până în al patrulea trimestru al anului 2018, iar finanțarea ar urma să fie acordată în următorul program-cadru pentru cercetare și inovare.

²² <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/european-innovation-council-eic-pilot>

²³ Aproximativ 90 de milioane EUR pe an; integrarea bateriilor (inclusiv soluțiile pentru utilizarea secundară și conectarea vehiculelor la rețele) atrage în mod tradițional o parte deloc neglijabilă a acestei finanțări, chiar dacă cererile de propuneri sunt neutre din punct de vedere tehnologic. Clusterul proiectelor privind rețelele inteligente și stocarea (BRIDGE) merge dincolo de aspectele legate de inovarea tehnică și analizează metode de îmbunătățire a modelelor de afaceri, a chestiunilor care țin de reglementare, a gestionării datelor și a acceptării de către consumatori.

²⁴ Încă aproximativ 90 de milioane EUR pe an, cu multe propuneri de proiecte, printre care se regăsesc și elemente de stocare (pe bază de baterii), chiar dacă cererile de propuneri sunt neutre din punct de vedere tehnologic.

²⁵ Întreprinderile comune lansate în temeiul articolului 187 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene reprezintă un instrument juridic special, care pune în aplicare programul Orizont 2020 prin intermediul unui parteneriat public-privat (PPP) în domenii strategice cheie. Scopul lor este de a pune în aplicare activități de cercetare și inovare pentru a spori competitivitatea și pentru a aborda marile provocări societale, cu implicarea activă a industriei europene. Cele șapte întreprinderi comune care funcționează în prezent pun în aplicare părți specifice ale programului Orizont 2020, în domeniile transporturilor (CleanSky2, Shift2Rail și SESAR), transporturilor/energiei (FCH2), sănătății (IMI2), bioeconomiei (BBI) și componentelor și sistemelor electronice (ECSEL).

4. Dezvoltarea și consolidarea unei forțe de muncă înalt calificate în toate segmentele lanțului valoric

Forța de muncă din UE este foarte calificată, însă nu există suficiente competențe de specialitate în domeniul bateriilor, în special în ceea ce privește conceperea proceselor aplicate și fabricarea celulelor de baterii. Ar trebui să se ia măsuri la nivelul UE și al statelor membre pentru a rezolva problema deficitului de competențe.

Acțiuni-cheie

Comisia:

- va cartografia competențele necesare de-a lungul întregului lanț valoric, identificând, de asemenea, mijloacele de eliminare a deficitului de competențe și intervalul de timp relevant pentru realizarea acestui obiectiv [T4 2018];
- va permite accesul la laboratoarele UE de testare a bateriilor găzduite de Centrul Comun de Cercetare al Comisiei²⁶. Alte centre de cercetare vor fi încurajate să urmeze acest exemplu [T4 2018];
- va propune bateriile ca temă-cheie de finanțare în cadrul Planului de cooperare sectorială în materie de competențe, pentru a răspunde nevoilor de competențe pe termen scurt și mediu de-a lungul întregului lanț valoric al bateriilor²⁷ [2018-2019];
- va colabora cu părțile interesate relevante pentru a pune la dispoziția întreprinderilor grupul de experți specializați în compoziția chimică a celulelor de baterii, în procesele de fabricație, în sistemele de gestionare a bateriilor etc. [2018-2019];
- va colabora cu părțile interesate relevante pentru a crea legături între rețeaua de învățământ și rețeaua europeană de linii-pilot, în vederea obținerii de experiență și de know-how în materie de fabricație [2018-2019];
- va încuraja statele membre să utilizeze finanțarea furnizată de Fondul social european pentru a răspunde nevoilor în materie de formare a profesioniștilor din domeniul bateriilor [în curs];
- va ajuta universitățile și alte instituții de învățământ/formare să elaboreze noi cursuri finalizate cu obținerea unei diplome, în cooperare cu industria [2018-2019].

5. Sprijinirea unui lanț valoric durabil al bateriilor – și anume, cerințe pentru o producție de baterii sigură și durabilă – ca factor-cheie al competitivității UE

Un lanț valoric durabil al bateriilor ar trebui să fie bine integrat în economia circulară și să stimuleze competitivitatea produselor europene. Prin urmare, Uniunea Europeană trebuie să sprijine creșterea unei producții de celule de baterii și de grupuri/module de baterii sigure și durabile, cu performanțe ridicate și cu cea mai mică amprentă de mediu posibilă. Ar putea fi avute în vedere diverse instrumente care să determine cerințe riguroase în materie de mediu și de siguranță care ar putea să lanseze tendințele de pe piețele mondiale. În acest scop, ar trebui să se valorifice pe deplin Directiva UE privind bateriile, în prezent în curs de revizuire, și cadrul Directivei privind proiectarea ecologică, în situațiile în care există și ar putea fi

²⁶ <https://ec.europa.eu/jrc/en/research-facility/open-access>

²⁷ Planul de cooperare sectorială în materie de competențe este un cadru de cooperare strategică menit să răspundă nevoilor de competențe pe termen scurt și mediu într-un anumit sector economic. Acesta se axează în prezent pe cinci sectoare-pilot, printre care se numără și autovehiculele; tehnologia maritimă; spațiul (geoinformațiile); textilele, îmbrăcămintea, pielăria și încălțămintea (TIPI) și turismul. În viitor, planul va fi extins și la alte sectoare. Planul este finanțat în cadrul programului Erasmus Plus.

urmărite posibilități de concepere a unei reglementări inovatoare și care să reziste probei timpului.

O condiție prealabilă pentru durabilitatea unui lanț valoric european al bateriilor, în special în contextul economiei circulare, este analizarea detaliată a principalilor factori care stau la baza producției de baterii sigure și durabile.

Această analiză ar trebui să vizeze întregul lanț valoric, de la aprovizionarea durabilă și responsabilă cu materii prime până la procesele de producție, integrarea sistemelor și reciclare.

Acțiuni-cheie

Comisia:

- va evalua obiectivele actuale în materie de colectare și reciclare a bateriilor la încheierea ciclului lor de viață, în contextul revizuirii Directivei UE privind bateriile, inclusiv recuperarea materialelor (se preconizează că evaluarea va fi finalizată în septembrie 2018)²⁸ [T4 2018];
- va lansa un studiu privind principalii factori care stau la baza producției de baterii sigure și durabile („verzi”) [T4 2018].

Pe această bază, Comisia:

- va identifica posibilitatea elaborării unui sistem standardizat la nivelul UE de evaluare a ciclului de viață al bateriilor, în special luând în considerare rezultatele proiectului-pilot „Amprenta de mediu a produselor” în strânsă cooperare cu industria²⁹;
- va propune cerințe privind durabilitatea bateriilor aplicabile pentru „proiectare și utilizare”, pe care toate bateriile vor trebui să le respecte la introducerea pe piața UE (această acțiune include evaluarea și verificarea adecvării diferitelor instrumente de reglementare, cum ar fi Directiva privind proiectarea ecologică, Regulamentul privind etichetarea energetică și Directiva UE privind bateriile) [T4 2018];
- va monitoriza coerența diferitelor instrumente de reglementare (de exemplu, REACH, Directiva-cadru privind deșeurile etc.) pentru a asigura buna funcționare a pieței interne a bateriilor, a deșeurilor de baterii și a materialelor obținute din reciclarea bateriilor;
- va interacționa cu părțile interesate și cu organismele de standardizare europene în vederea elaborării unor standarde europene care să sprijine producția sigură și durabilă, (re)utilizarea și reciclarea bateriilor, printre altele prin utilizarea cercetării prenormative [2018-2019];
- va analiza cel mai bun mod de a promova utilizarea secundară a bateriilor de tip avansat și utilizarea bateriilor bidirecționale [T4 2019];
- va promova procurarea etică a materiilor prime pentru industria bateriilor [T1 2019].

6. Asigurarea coerenței cu cadrul mai amplu de sprijin și reglementare

Deoarece lanțurile valorice sunt mondiale, bateriile trebuie să constituie un element important al relațiilor Uniunii Europene cu partenerii săi comerciali de la nivel mondial.

²⁸ Directiva 2006/66/CE, JO L 266, 26.9.2006, p. 1.

²⁹ Este vorba despre bateriile capabile să funcționeze atât dinspre rețea spre vehicul (*Grid-to-Vehicle*), cât și dinspre vehicul spre rețea (*Vehicle-to-Grid*).

În cadrul uniunii energetice și mai ales în cadrul Strategiei „Energie curată pentru toți europenii” și al Strategiei pentru mobilitate cu emisii scăzute de dioxid de carbon, Comisia a adoptat, de asemenea, o gamă largă de propuneri și de măsuri de sprijin pentru a accelera adoptarea energiei regenerabile și curate, în special în ceea ce privește stocarea energiei și electromobilitatea. Finalizarea rapidă la nivelul UE și punerea în aplicare ambițioasă și promptă la nivel național a acestor măsuri legate de cerere și de ofertă pot să stimuleze instituirea unui „ecosistem” inovator, durabil și competitiv al bateriilor la nivelul UE și să elimine obstacolele din calea sa.

Comisia:

- va monitoriza și va combate practicile neloiale din țările terțe, cum ar fi subvenționarea materiilor prime sau a altor factori de producție, prin aplicarea măsurilor prevăzute în cadrul instrumentelor de apărare comercială ale UE. Dacă sunt îndeplinite condițiile legale, Comisia poate să lanseze anchete antidumping și/sau antisubvenție, pentru a stabili dacă se justifică adoptarea unor măsuri de apărare comercială [în curs];
- va monitoriza și va combate denaturările/barierele din calea accesului la piață, continuând – în conformitate cu strategia UE de acces pe piață – să se axeze pe obstacolele din țările terțe și pe barierele din calea investițiilor în sectorul auto și în alte sectoare relevante pentru baterii, pentru a le înlătura³⁰ [2018-2019];
- va asigura consecvența regulilor de origine pentru vehiculele electrice și celulele de baterii în cadrul politicii comerciale externe a UE, prevăzând că negocierile privind acorduri de liber schimb care vizează și reguli de origine pentru autoturismele electrice și/sau baterii țin seama pe deplin de evoluția producției și a comerțului cu autoturisme electrice și baterii [2018-2019];
- se va asigura că politica UE/cadrul mai amplu de reglementare abordează în mod coerent preocupările care apar cu privire la oameni, sănătate și mediu generate de baterii și duce la dezvoltarea și implementarea inovării în noi tehnologii de fabricare a bateriilor [în curs].

și invită Parlamentul European și Consiliul să adopte rapid:

- Directiva revizuită privind vehiculele nepoluante;
- noile standarde de emisii de CO₂ pentru autoturisme, camionete și autovehicule grele;
- reformarea Directivei privind energia din surse regenerabile (DESR II);
- reformarea Regulamentului și a Directivei privind piața energiei electrice

și va colabora strâns cu statele membre pentru:

- a asigura transpunerea în timp util și punerea în aplicare eficace a acestor acte legislative și a Directivei modificate privind performanța energetică a clădirilor;
- a accelera implementarea infrastructurii pentru combustibili alternativi, astfel cum s-a recomandat în planul de acțiune și cu sprijinul punerii în aplicare a Mecanismului pentru interconectarea Europei.

³⁰ Acest obiectiv se va realiza prin utilizarea principalelor platforme de coordonare care există deja, cum ar fi Comitetul consultativ pentru accesul pe piață și grupurile de lucru ale experților privind accesul pe piață de la Bruxelles, precum și echipele privind accesul pe piață, aflate pe teren în țările terțe.

III Concluzii și etapele următoare

Comisia invită

părțile interesate din sectorul industrial al UE care participă la „Alianța europeană pentru baterii”:

- să ducă mai departe și să pună în aplicare inițiativele și proiectele industriei³¹, pentru a institui în Europa un lanț valoric competitiv al bateriilor.

statele membre participante:

- să-și intensifice sprijinul pentru proiectele industriei care vizează fabricarea de celule de baterii sau alte părți ale lanțului de aprovizionare, utilizând instrumentele naționale și/sau mecanismele de finanțare corespunzătoare ale UE de care sunt responsabili (adică fondurile structurale), după caz;
- să simplifice și să accelereze procedurile de aprobare și de autorizare (de mediu, de fabricare, de construcție) pentru liniile-pilot și pentru proiectele industriale relevante.

În cadrul „Alianței europene pentru baterii”, Comisia va continua să colaboreze atât cu statele membre interesate, cât și cu industria pentru a menține ritmul și a se asigura că aceste acțiuni se desfășoară în conformitate cu termenele prevăzute, având drept consecință obținerea unor rezultate tangibile.

Comisia va publica în 2019 un raport privind punerea în aplicare a acestui plan de acțiune strategic.

³¹ Inițiativa Inno-energy a Institutului European de Inovare și Tehnologie (EIT)
<http://www.innoenergy.com/eit-innoenergys-role-within-the-european-battery-alliance/>